

PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

Cofnodion Cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 20 Gorffennaf 2026.

Mae papurau'r cyfarfod ar [gael yma](#).

Mae recordiad o'r cyfarfod ar gael yn [Saesneg](#) neu [Saesneg a Chymraeg](#).

I weld y cyflwyniad a'r drafodaeth ddilynol ar gyfer unrhyw eitem agenda Rhan I, cliciwch ar yr hypergyswllt sydd wedi'i gynnwys yn ei deitl isod.

Yn bresennol: G. Chapman (Cadeirydd); N. Ireland (Is-gadeirydd); Y Cynghorwyr E.J. Goodjohn, E. Goodjohn a Dr. I.J. Johnson; ac M. Evans (Aelod Lleyg).

Hefyd yn bresennol: Y Cynghorwyr A. Asbrey, L. Burnett (Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau), W. Gilligan, G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles), R. Sivagnanam (Aelod Cabinet dros Ymgysylltu â'r Gymuned, Cydraddoldeb a Gwasanaethau Rheoleiddiol) ac E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd).

172 [CYHOEDDIAD](#) –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrdd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol."

173 [YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB](#) –

Derbyniwyd y rhain gan y Cynghorwyr B. Dodd, J. Protheroe ac N.J. Wood.

174 [DATGANIADAU BUDDIANT](#) –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

175 [COFNODION](#) –

PENDERFYNWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 22 Mehefin 2026 fel cofnod cywir.

176 [ADRODDIAD RHEOLI TRYSORLYS BLYNYDDOL 2025/26](#) (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Cabinet ar 9 Gorffennaf 2026 fel y'i cynhwyswyd yn yr agenda.

Trafododd yr aelodau:

- Cyfraddau benthyca ffafriol y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus sydd ar gael ar gyfer tai newydd HRA;
- Y cydbwysedd rhwng benthyca tymor byr, canolig a hir;
- Y risgiau a achosir gan symudiadau cyfraddau llog yn y dyfodol;
- Trefniadau rheoli'r Trysorlys a mewnbwn cynghorwyr allanol.

Eglurwyd bod y Cyngor yn rheoli proffiliau aeddfedrwydd ac amlygiad i gyfraddau llog yn weithredol ac yn parhau i gymryd cyngor trysorlys proffesiynol.

PENDERFYNWYD – Y dylid derbyn Adroddiad Rheoli Trysorlys Blynyddol 2025/26 a'i gyfeirio at y Cyngor Llawn i'w gymeradwyo.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

177 [TREFNIADAU RISG, RHEOLI A LLYWODRAETHU AR GYFER PROSIECTAU MAWR](#) (CL) –

Rhoddodd yr adroddiad drosolwg gan yr Uned Rheoli Prosiectau o'r prosesau risg a llywodraethu sy'n gysylltiedig â phrosiectau adfywio mawr.

Ceisiodd yr aelodau eglurhad ynghylch:

- Newidiadau yng nghwmpas neu amgylchiadau'r prosiect;
- Trefniadau llywodraethu lle mae prosiectau mawr wedi newid yn sylweddol.

Esboniodd swyddogion y byddai newidiadau sylweddol i brosiectau yn cael eu cyfeirio'n ôl at y Cabinet i'w hystyried a'u cymeradwyo lle bo angen.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r prosesau presennol sydd ar waith ar gyfer rheoli risg a llywodraethu mewn perthynas â phrosiectau mawr.

Rheswm dros y penderfyniad

Yn dilyn sicrwydd bod y prosesau ar gyfer rheoli risg a llywodraethu mewn perthynas â phrosiectau mawr yn effeithiol ac yn addas at y diben.

178 ARCHWILIO CYMRU: ADOLYGIAD O DREFNIADAU CRAFFU (CAC) –

Cyflwynodd yr adroddiad ganfyddiadau adolygiad Archwilio Cymru o drefniadau'r Cyngor i sicrhau craffu effeithiol. Roedd yr adolygiad yn cynnwys dilyniant ar gynnydd y Cyngor wrth fynd i'r afael â chynigion ar gyfer gwella a gyhoeddwyd yn adroddiad Archwilio Cymru yn 2018, 'Bro Morganwg: Trosolwg a Chraffu – Yn Addas ar gyfer y Dyfodol?'

Cafodd ymateb y Cyngor i'r canfyddiadau hyn ei gynnwys yn Atodiad B i'r adroddiad ac roedd yn nodi'r camau gweithredu arfaethedig, y swyddogion cyfrifol a'r amserlenni ar gyfer eu gweithredu.

Trafododd yr aelodau:

- Graddfa a digonolrwydd ymateb y Cyngor;
- Gofynion hyfforddi ar gyfer swyddogion ac Aelodau;
- Y Cabinet - Protocol Craffu;
- Cyfranogiad y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd;
- Trefniadau monitro yn y dyfodol;
- Cefnogaeth gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a chyfoedion rhanbarthol;
- Heriau a gyflwynir gan etholiadau 2027 sydd ar ddod.

Gofynnodd y Cadeirydd am ddiweddariadau trwy adrodd rheoleiddio yn y dyfodol.

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid nodi canfyddiadau adolygiad Archwilio Cymru o drefniadau craffu'r Cyngor (Atodiad A i'r adroddiad) a'r ymateb i ganfyddiadau'r adolygiad ac argymhellion Archwilio Cymru (Atodiad B i'r adroddiad).
- (2) Y dylid cyfeirio'r adroddiad at y Cabinet i'w oruchwylio a'i gymeradwyo o gamau arfaethedig y Cyngor (Atodiad B i'r adroddiad) i fynd i'r afael â'r argymhellion.
- (3) Y dylid adrodd ar gynnydd yn erbyn yr argymhellion drwy'r broses olrhain argymhellion rheoleiddio.

Rhesymau dros benderfyniadau

- (1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.
- (2) Sicrhau bod y Cyngor wedi ymateb yn briodol ac wedi gweithredu meysydd gwella fel y'u nodwyd gan Archwilio Cymru.
- (3) Sicrhau bod y Pwyllgor yn monitro cynnydd yn erbyn argymhellion Archwilio Cymru.

179 [ARCHWILIO CYMRU: Y BLOCIAU ADEILADU? CYNLLUNIO CYFALAF MEWN CYNGHORAU YNG NGHYMRU](#) (CAC) –

Cyflwynodd yr adroddiad ganfyddiadau adolygiad Archwilio Cymru o Gynllunio Cyfalaf mewn Cyngorau yng Nghymru.

Ystyriodd yr adolygiad cenedlaethol hwn o drefniadau cynllunio cyfalaf ar draws pob un o'r 22 Awdurdod Lleol yng Nghymru sut roedd Cyngorau'n cynllunio ac yn blaenoriaethu buddsoddiad cyfalaf, a oedd trefniadau'n cefnogi gwerth am arian a gwneud penderfyniadau hirdymor, ac effeithiolrwydd trefniadau goruchwyllo a chraffu.

Cafodd ymateb y Cyngor i'r canfyddiadau hyn ei gynnwys yn Atodiad B i'r adroddiad ac roedd yn nodi camau gweithredu arfaethedig, swyddogion cyfrifol ac amserlenni ar gyfer mynd i'r afael â'r argymhellion sy'n berthnasol i Awdurdodau Lleol.

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid nodi canfyddiadau adolygiad cenedlaethol Archwilio Cymru o Gynllunio Cyfalaf mewn Cyngorau yng Nghymru (Atodiad A i'r adroddiad) a'r ymateb i ganfyddiadau'r adolygiad ac argymhellion Archwilio Cymru (Atodiad B i'r adroddiad).

(2) Y dylid cyfeirio'r adroddiad at y Cabinet i'w oruchwyllo a'i gymeradwyo o gamau gweithredu arfaethedig y Cyngor (Atodiad B) i fynd i'r afael â'r argymhellion.

Rhesymau dros y penderfyniadau

(1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(2) Sicrhau bod y Cyngor yn ymateb yn briodol ac yn gweithredu meysydd gwella fel y'u nodwyd gan Archwilio Cymru.

180 [POLISI CHWYTHU'R CHWIBAN \(SIARAD ALLAN\) BLYNYDDOL A DIGWYDDIADAU A ADRODDWYD](#) 2025/2026 (CAC) –

Rhoddodd yr adroddiad adolygiad blynyddol y Cyngor o weithrediad y Polisi Chwythu'r Chwiban (Siarad Allan) yn ystod 2025/26 i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a chyflwynodd ddadansoddiad o bryderon a adroddwyd a thueddiadau sefydliadol sy'n dod i'r amlwg.

Adolygodd yr adroddiad atgyfeiriadau Siarad Allan a dderbyniwyd yn ystod 2025/26 a darparodd wybodaeth am dueddiadau cyd-destunol o achosion a gofnodwyd ers mis Mehefin 2022. Dangosodd y dadansoddiad fod gweithwyr yn parhau i ddefnyddio'r broses Siarad Allan i godi ystod eang o bryderon. Er bod natur y pryderon a godwyd wedi esblygu dros amser, arweiniodd ymchwiliadau a gynhaliwyd yn ystod y cyfnod adrodd at gymharol ychydig o honiadau yn cael eu cadarnhau. Felly, rhoddodd y canfyddiadau sicrwydd ynghylch effeithiolrwydd y trefniadau llywodraethu, rheoli ac ymchwilio presennol.

Roedd y Cyngor yn parhau i fod wedi ymrwymo i feithrin diwylliant o agoredrwydd, atebolrwydd a gwelliant parhaus lle roedd gweithwyr yn teimlo y gallent godi pryderon yn ddiogel ac er budd y cyhoedd.

Ceisiodd yr aelodau eglurhad ynghylch:

- Ystyr "ymddygiadau yn y gweithle";
- Pam na chafodd pryderon penodol eu hymchwilio o dan y polisi Siarad Allan;
- Gwybodaeth ynghylch chwythwyr chwiban yn gadael y sefydliad.

Esboniodd swyddogion fod llawer o bryderon yn cael eu trin yn fwy priodol o dan weithdrefnau cwyno, disgyblu neu reoli.

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid cynnwys yr adroddiad yn cael ei nodi.
- (2) Y dylid y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn parhau i dderbyn adroddiadau blynyddol ynghylch gweithredu'r Polisi Chwythu'r Chwiban (Siarad Allan) a digwyddiadau a adroddwyd.
- (3) Y dylid gwybodaeth ynghylch y staff hynny sydd wedi gadael cyflogaeth y Cyngor yn cael ei darparu fel rhan o'r adroddiad blynyddol nesaf.

Rhesymau dros benderfyniadau

- (1) Er mwyn galluogi'r Pwyllgor i gyflawni ei gyfrifoldebau llywodraethu a goruchwylio mewn perthynas â gweithrediad y Polisi Chwythu'r Chwiban.
- (2) Er mwyn sicrhau monitro parhaus o weithgarwch chwythu'r chwiban, tueddiadau, risgiau sefydliadol a gwersi a ddysgwyd.
- (3) Er mwyn darparu gwybodaeth am y staff hynny a oedd wedi codi pryder drwy'r Polisi Chwythu'r Chwiban (Siarad Allan).

181 [DATGANIAD CYFRIFON HEB EI ARCHWILIO](#) 2025/26 (PW) –

Roedd Drafft Datganiad Cyfrifon Bro Morganwg 2025/26, Datganiad Cyfrifon Gwasanaethau Rheoleiddio a Rennir bellach wedi'u cwblhau. Cwblhaodd y Cyngor y cyfrifon drafft erbyn 30 Mehefin 2026 a oedd yn adlewyrchu'r amserlen ddiwygiedig ar gyfer cau cyfrifon.

Dechreuwyd paratoi Cyfrifon Cydweithredol Mabwysiadu Rhanbarthol 2024/25 a 2025/26 yn dilyn cadarnhad gan Archwilio Cymru y byddai angen cyfrifon llawn yn dilyn adolygiad cenedlaethol.

Byddai Datganiad Cyfrifon Bro Morganwg 2025/26 yn destun archwiliad allanol a byddai'r cyfrifon wedi'u harchwilio yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio ar ôl i'r

archwiliad gael ei gwblhau ynghyd ag adroddiad ISA260 yr archwilydd allanol cyn cael eu cyflwyno i'w cymeradwyo gan y Cyngor. Rhaid i'r cyfrifon terfynol wedi'u harchwilio gael eu llofnodi gan yr Archwilydd Cyffredinol cyn 30 Medi 2026; fodd bynnag, gall hynny gael ei effeithio gan y gofyniad am gymeradwyaeth y Cyngor Llawn ym Mro Morganwg.

Roedd archwiliadau Cyngor Bro Morganwg 2025/26 bellach ar y gweill, gyda'r archwiliadau o'r Gwasanaeth Rheoleiddio a Rennir a Chyfrifon Cydweithredol Mabwysiadu Rhanbarthol 2024/25 a 2025/26 i fod i ddigwydd yn ddiweddarach yn y flwyddyn galendr.

Roedd Archwilio Cymru yn gweithio tuag at derfyn amser o 30 Mehefin a 30 Medi ar gyfer cyfrifon 2025/26, gyda'r adnoddau ar gyfer Bro Morganwg, bwriadwyd y byddai'r rhan fwyaf o'r archwiliad yn cael ei gynnal erbyn diwedd Awst 2026.

Sylwodd y Pwyllgor y dylid cynnwys nodyn ychwanegol i ddarparu naratif ar gyfer y defnydd cynyddol o gronfeydd wrth gefn ar gyfer ysgolion, y cynnydd mewn cronfeydd wrth gefn ar gyfer y Cyfrif Refeniw Tai a hefyd gynnydd mewn cronfeydd wrth gefn grantiau Cyfalaf.

Cwestiynodd yr aelodau:

- Cyflwyniad o symudiadau wrth gefn;
- Adrodd ar amrywiadau;
- Addasiadau ailbrisio sy'n ymwneud ag anheddau Cyfrif Refeniw Tai;
- Trothwyon datgelu ar gyfer cyflog uwch swyddogion.

Cydnabu'r Pennaeth Cyllid y gellid archwilio rhai gwelliannau cyflwyno ar gyfer adrodd yn y dyfodol.

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid nodi Datganiad Cyfrifon Cyngor Bro Morganwg heb ei archwilio ar gyfer 2025/26.
- (2) Y dylid nodi Datganiad Cyfrifon Gwasanaethau Rheoleiddio a Rennir y Pwyllgor Cydweithredol heb ei archwilio ar gyfer 2025/26 a Datganiad Llywodraethu Blynnyddol y Gwasanaethau Rheoleiddio a Rennir.
- (3) Y dylid ychwanegu nodyn sylwadau i roi mwy o fanylion ynghylch cronfeydd wrth gefn y Cyngor ar gyfer ysgolion, y Cyfrif Refeniw Tai a grantiau Cyfalaf.

Rhesymau dros y penderfyniadau

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(3) Rhoi esboniad ynghylch lefel cronfeydd wrth gefn cyllidebol y Cyngor.

182 [DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL DRAFFT](#) (DLB) 2025/26
(PC/SA151) –

Fel rhan o'i drefniadau ar gyfer llywodraethu corfforaethol, roedd yn ofynnol i'r Cyngor gynnal adolygiad blynyddol o reolaeth fewnol a llywodraethu; roedd yn rhaid cynnwys y Datganiad Llywodraethu Blynyddol (DLB) a ddeilliodd o hyn yn y Datganiad Cyfrifon.

Eglurodd yr DLB sut roedd y Cyngor wedi cydymffurfio â thelerau Fframwaith CIPFA a SOLACE – Cyflwyno Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol 2016 ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2026. Amlinellodd yr hyn a oedd wedi newid, wedi'i wella neu wedi'i ddatblygu yn ystod y flwyddyn a nododd unrhyw feysydd i'w gwella i gryfhau ymhellach y trefniadau llywodraethu cadarn sydd eisoes ar waith.

Gofynnodd y Pwyllgor am i'r adroddiad a gynhyrchwyd ar weithio mewn partneriaeth rhwng y Cyngor a Chynghorau Tref a Chymuned fod ar gael i aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio (i'w ddosbarthu gan y Gwasanaethau Democrataidd).

Trafododd yr aelodau hefyd:

- Hunanasesiadau cyfarwyddiaeth;
- Cyfranogiad Cyngor leuenctid;
- Trefniadau cwynion corfforaethol;
- Tryloywder datblygu cyllideb;
- Gwelliannau llywodraethu yn y dyfodol.

Bu trafodaeth sylweddol ynghylch y posibilrwydd o gyflwyno gweithgor cyllideb trawsbleidiol.

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid y Datganiad Llywodraethu Blynyddol drafft ar gyfer 2025-26 yn cael ei nodi.

(2) Y dylid y sylwadau a'r meysydd canlynol i'w gwella (ar gyfer 2026/27) yn cael eu hystyried gan Swyddogion i'w cynnwys yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol Drafft 2025/26:

- Mwy o gyfranogiad ac ymgysylltiad â'r Cyngor leuenctid, yn enwedig o ran Craffu;
- Ffocws a mwy o bwyslais ar Gwynion Corfforaethol yn dilyn y symudiad mewn cyfrifoldeb o C1V i Wasanaethau Democrataidd i sicrhau bod y swyddogaeth honno'n parhau i fod yn effeithiol ac i sicrhau bod amserlenni ar gyfer ymateb i gwynion yn cael eu hadolygu;
- Mwy o bwyslais ar gyfranogiad Aelodau ynghylch hunanasesiadau Cyfarwyddiaethau a phrosesau gosod cyllideb.

(3) Y dylid y Cabinet yn cael ei ofyn i ystyried cyflwyno Grŵp Gwaith Cyllideb i ganiatáu i Aelodau Etholedig ymchwilio'n ddyfnach i gynigion cyllidebol ac arbed.

Rhesymau dros benderfyniadau

- (1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.
- (2) Er mwyn caniatáu i'r Cabinet, y Prif Weithredwr a'r Swyddog Adran 151 ystyried y sylwadau a wnaed gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.
- (3) Er mwyn sicrhau craffu mwy cadarn o fewn proses gosod cyllideb y Cyngor.

183 [DIWEDDARIAD COD RHEOLI ARIANNOL](#) 2025/26 (PC/SA151) –

Cod Rheoli Ariannol (Cod RA) oedd y cod a gyflwynwyd gan CIPFA i gefnogi arfer da mewn rheolaeth ariannol ac i gynorthwyo Awdurdodau Lleol i ddangos eu cynaliadwyedd ariannol. Fe'i paratowyd am y tro cyntaf ym mis Chwefror 2022 ac roedd y diweddariad ar gyfer 2025/26 ynghlwm yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

Ar gyfer 2025/26, gan adeiladu ar y dull a fabwysiadwyd y llynedd ac fel rhan o'r diweddariad, bu asesiad annibynnol pellach gan adran Archwilio Mewnol y Cyngor yn adolygu nifer o elfennau o hunanasesiad y swyddogion. Nod y dull hwn oedd galluogi adolygiad annibynnol llawn dros gyfnod treigl o bedair i bum mlynedd.

Roedd yn rhaid i bob Awdurdod Lleol (a'r cyrff hynny a ddynodwyd i gymhwyso'r Cod RA) ddangos bod gofynion y Cod yn cael eu bodloni. Roedd dangos y cydymffurfiaeth hon â'r Cod RA yn gyfrifoldeb ar y cyd i'r Aelodau Etholedig, y Prif Swyddog Cyllid (PSC) a'u cydweithwyr proffesiynol yn y Tîm Arweinyddiaeth.

Ystyriwyd yr adolygiad wedi'i ddiweddarau gan Dîm Arweinyddiaeth Strategol y Cyngor ac roedd yn cael ei adrodd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i gael sylwadau/argymhellion arno i'r Cabinet.

Roedd yn ofynnol i'r Cyngor ddangos tystiolaeth o'i asesiad o gydymffurfiaeth â'r Cod a nodi unrhyw feysydd i'w gwella ymhellach.

Gofynnodd y Pwyllgor am ystyried cynnwys yr un meysydd gwella a nodwyd drwy drafodaeth ar y Datganiad Llywodraethu Blynyddol Drafft 2025/26 ar gyfer y Cod Rheoli Ariannol. Y rhain oedd:

- Mwy o gyfranogiad ac ymgysylltiad â'r Cyngor leuenctid, yn enwedig o ran Craffu;
- Ffocws a mwy o bwyslais ar Gwynion Corfforaethol yn dilyn y newid mewn cyfrifoldeb o C1V i Wasanaethau Democrataidd i sicrhau bod y swyddogaeth honno'n parhau i fod yn effeithiol ac i sicrhau bod amserlenni ar gyfer ymateb i gwynion yn cael eu hadolygu;
- Mwy o bwyslais ar gyfranogiad Aelodau o ran hunanasesiadau Cyfarwyddiaethau a phrosesau gosod cyllideb.

Yn ogystal, gofynnwyd i'r Cabinet ystyried creu Grŵp Gwaith Cyllideb Aelodau i ddarparu mwy o graffu ar gyllidebau'r Cyngor.

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid nodi'r Datganiad ar Gydydffurfiaeth â'r Cod Rheoli Ariannol a Chynnwys yr Adolygiad fel y'i nodir yn Atodiad 1 i'r adroddiad a'u hanfon ymlaen at y Cabinet i'w ystyried.

(2) Y dylid cyfeirio'r sylwadau canlynol ar gyfer meysydd i'w gwella at y Cabinet i'w hystyried:

- Mwy o ymwneud ac ymgysylltu â'r Cyngor leuenctid yn enwedig o ran Craffu;
- Ffocws a mwy o bwyslais ar Gwynion Corfforaethol yn dilyn y symudiad mewn cyfrifoldeb o'r Gwasanaeth Corfforaethol i'r Gwasanaethau Democrataidd er mwyn sicrhau bod y swyddogaeth honno'n parhau i fod yn effeithiol ac i sicrhau bod amserlenni ar gyfer ymateb i gwynion yn cael eu hadolygu;
- Mwy o bwyslais ar ymwneud Aelodau o ran hunanasesiadau Cyfarwyddiaethau a phrosesau gosod cyllideb.

(3) Y dylid gofyn i'r Cabinet ystyried cyflwyno Grŵp Gwaith Cyllideb i ganiatáu i Aelodau Etholedig ymchwilio'n ddyfnach i gynigion cyllidebol ac arbed.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(2) Er mwyn caniatáu i'r Cabinet, y Prif Weithredwr a'r Swyddog Adran 151 ystyried y sylwadau a wnaed gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

(3) Er mwyn sicrhau craffu mwy cadarn o fewn proses gosod cyllideb y Cyngor.

184 [OLRHAIN PENDERFYNIADAU A CHAMAU GWEITHREDU'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO](#) (PGAMR) –

Rhoddodd yr adroddiad gofnod olrhain i aelodau'r Pwyllgor o'r penderfyniadau a wnaed a'r camau gweithredu a ofynnwyd amdanynt gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn ystod y Flwyddyn Ddinesig gyfredol (Mai 2026 i Fai 2027) a hefyd ar gyfer unrhyw argymhellion heb eu gweithredu yn ymwneud â blynyddoedd blaenorol.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi cynnwys yr adroddiad.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

185 [ADRODDIAD BLYNYDDOL AR DWYLL CORFFORAETHOL](#) 2025/26 (PGAMR) –

Rhoddodd yr adroddiad fanylion i aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio am y camau a gymerwyd mewn perthynas â gwrth-dwyll yn ystod 2025-26, gan gynnwys y

wybodaeth ddiweddaraf am Ymarfer y Fenter Twyll Genedlaethol (NFI).

Trafododd yr aelodau:

- Risgiau twyll sy'n dod i'r amlwg o Ddeallusrwydd Artiffisial;
- Trefniadau gorfodi a thwyll Bathodyn Glas;
- Canlyniadau'r Fenter Twyll Genedlaethol.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi cynnwys yr adroddiad a'r mesurau sydd ar waith a'r gwaith sy'n cael ei wneud i atal a chanfod twyll a gwallau.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

186 [RHAGLEN WAITH I'R DYFODOL](#) 2026/27 (PGAMR) –

Roedd gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio nifer o swyddogaethau a chyfrifoldebau craidd o fewn ei gylch gwaith. Er mwyn galluogi'r Pwyllgor i gyflawni'r swyddogaethau a'r cyfrifoldebau craidd hynny'n effeithiol ac i sicrhau ei fod yn cwrdd ei ystod o gyfrifoldebau, cyflwynwyd Rhaglen Waith Ymlaen ym mhob cyfarfod, yn nodi'r adroddiadau i'w cyflwyno mewn cyfarfodydd yn y dyfodol, i'w cymeradwyo neu eu diwygio, yn ôl yr angen.

PENDERFYNWYD – Y dylid cymeradwyo'r amserlen eitemau ar gyfer y cyfarfod nesaf ar 21 Medi 2026.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.